

Áfa 9. e-tanulási modul

ADÓMENTESSÉGEK

A tanfolyam tanulságai

A jelen dokumentumban érthetően összefoglaljuk a tanfolyam által átadni kívánt legfontosabb információkat.

Ez a tanfolyam az EU áfa-irányelvein alapul, azok 2020. január 1-jén érvényes állapotában (ez az uniós áfa-irányelvre, uniós áfa-visszatérítési irányelvre és az Unió áfára vonatkozó végrehajtási rendeletére érvényes).

Ez a modul az áfáról szóló nagyobb tanfolyam részét képezi, amely az alábbi egységekből áll:

- Bevezetés
- Terület
- Adóalany
- Ügyletek
- Adóköteles ügyletek
- Digitális szolgáltatások és szűkített egyablakos ügyintézés (MOSS)
- Adóztatandó tényállás és adóalap
- Adómértékek
- **Adómentességek**
- Adólevonási jogosultság
- A visszatérítés összege
- Kötelezettség

Ebben a tanfolyamban azzal a kérdéssel foglalkozunk, hogy „Mi nem adóköteles, és miért?”.

1. Oktatási célok

A képzés végére Ön képes lesz:

- Azonosítani az **áfa-irányelv mentességekkel kapcsolatos álláspontját**: miután megválaszolta a „Ki? Hol? Mikor és mi alapján?” kérdéseket, a következő kérdés az lesz, hogy „Mi nem adóköteles, és miért?”;
- Megérteni, hogy mi az **adómentesség**: Az adó hatálya alá tartozó ügyletekre minden esetben áfát kell felszámítani, kivéve, ha az ügyletre adómentesség vonatkozik;
- Megállapítani, hogy a mentesség mit jelenthet az **adósemlegesség** elve szempontjából az értékesítési láncban: ha az ügylet adómentes, **az eladó a beszerzésekor fizetett áfát nem vonhatja le**;

- Leírni az áfa-irányelv által biztosított opciók esetében a tagállamok szerepét, mivel egyes ügyletek adómentességére a tagállamok **kiegészítő feltételeket** vezethetnek be;
- Leírni, hogy miért fontos a **nemzeti jogszabályok** ismerete a harmonizálás és az adósemlegesség elveire. A közösségi rendelkezések és az esetleges adókikerülés, adócsalás és visszaélés elkerülésének szükségessége;
- Azonosítani a **mentességek különböző típusait**: tagállamon belüli, Közösségen belüli, nemzetközi, különös tekintettel az adólevonási jogra;
- Az áfamentesség nem feltétlenül jelent előnyt, mivel a **mentességek** a legtöbb esetben **hatással vannak az adólevonási jogra**.

2. Mi adómentes?

Az adó hatálya alá tartozó ügyletekre minden esetben áfát kell felszámítani, kivéve azt, ha az ügyletre adómentesség vonatkozik.

Az áfa-irányelv felsorolja a mentességek közös listáját, amelyek **három kategóriába** sorolhatók:

- Tagállamokon belüli ügyletek;
- Közösségen belüli ügyletek;
- Nemzetközi ügyletek.

Ezen adómentességek alkalmazhatóságához bizonyos speciális feltételeknek kell teljesülniük. Azonban egyes ügyletek adómentességére a tagállamok kiegészítő feltételeket vezethetnek be.

2. 1. Tagállamokon belüli ügyletek

Tagállamokon belüli ügyletekre vonatkozó mentességek közé tartoznak a következők:

- 1) közhasznú tevékenységek adómentessége**, például orvosi, postai szolgáltatások, múzeumba szóló belépőjegy stb. (132.–134. cikk);
- 2) Adómentesség bizonyos tevékenységekre**, például: **biztosítás, pénzügyi szolgáltatások, bélyegek, szerencsejáték, ingatlannal kapcsolatos szolgáltatások** (135. cikk). Az egyéb tevékenységekre vonatkozó mentességhez kapcsolódik bizonyos ügyletek az adózás lehetőség választásának engedélyezése: a tagállam engedélyezheti egy adóalanynak, hogy áfát számítson fel a szolgáltatás mentesítése helyett (pl. épületek értékesítése, földterület értékesítése, ingatlanok bérbeadása stb.) (137. cikk);
- 3) Működési adómentességek** Például az, például ha egy orvos elad egy klinikai gépet, amelynek az előzetesen felszámított áfája a beszerzés időpontjában nem volt levonható. (136. cikk).

2. 2. Közösségen belüli ügyletek

A Közösségen belüli ügyletek három kategóriába sorolhatók:

- 1) **Közösségen belüli termékértékesítés (138. cikk);**
- 2) **Közösségen belüli termékbeszerzés 140. cikk);**
- 3) **Közösségen belüli áru fuvarozás (142. cikk).**

A Közösségen belüli ügyletek az alábbi általános szabályt követik: ha a tagállamok között termékértékesítés történik, akkor a **termékértékesítés adómentes a feladási tagállamban**, míg a **beszerzést az érkezési tagállam adóztatja**.

Az adómentesség feltétele, hogy a terméket adóalanynak vagy nem adóalany jogi személynek értékesítsék és a termék elszállításra kerüljön az eladó tagállamából.

Példa: Az „A” tagállamban lévő kórház vért szerez be a „B” tagállamban lévő kórháztól. Mivel az „A” tagállamban a vér értékesítése áfamentes volna, a Közösségen belüli beszerzés is áfamentes lesz.

2. 3. Nemzetközi ügyletek

A nemzetközi ügyletek közé tartoznak az alábbiak:

- 1) **Export:** az ügylet az áfaterületen kívüli végső fogyasztásra irányul, és ezért adómentességet élvez;
- 2) **Import:** amikor termék lép be az EU-ba, importátiót kell fizetni. Azonban nem minden import adóköteles. Példa: a tengeri halászati cégek halfogásának importálása;
- 3) **Exportnak minősülő ügyletek:** bizonyos speciális szervezetek történő bizonyos termékértékesítésekre és szolgáltatásnyújtásokra vonatkozik, amelyek értelmében azonos körülmények között és azonos okból váltak adómentessé, mint az ugyanazon szervezet általi termékimport a 143. cikk értelmében (nemzetközi szervezet, diplomáciai kapcsolatok). Példa: Egy ír szállító laptopot ad el a párizsi amerikai nagykövetségnek;
- 4) **Nemzetközi áru fuvarozás:** adómentességet élveznek azok az ügyletek, amelyek az áfaterületen valósulnak meg, de főként bizonyos, nyílt tengeren használt vízi járművekhez, valamint nemzetközi vonalakon működő légitársaságok repülőgépeihez kapcsolódnak;
- 5) **Közvetítők:** ha adómentes ügyletbe kapcsolódik, akkor a közvetítő szolgáltatásai is adómentesek;
- 6) **Nemzetközi kereskedelem:** az ilyen termékforgalom esetében adómentességeket alkalmaznak bizonyos körülmények között, hogy az adóztatást el lehessen halasztani.

3. Miért van szükség adómentességre?

A tagállamoknak **biztosítaniuk kell az adómentességek helyes és egyértelmű alkalmazását**. Meg kell előzniük az esetleges adókikerülést, adócsalást és visszaélést is.

Ennek érdekében meg kell állapítaniuk az adómentességek alkalmazásának feltételeit (131. cikk).

Az adómentességek látszólag előnyösek olyan adóalanyoknak, akiknek az ügyletei adómentesek. Ez azonban **hatással lehet az adólevonási jogra**.

Példa: A bank adóalany, azonban számos általa nyújtott szolgáltatás adómentes, ez azt jelenti, hogy nem vonhatja le az áfát. A bank kénytelen lesz a felmerülő áfát beépíteni az árba ahelyett, hogy az ügyfélnek számlázná azt tovább. Ez azt jelenti, hogy a bank által nyújtott szolgáltatás árába beépített áfa nem vonható le.

Ez kisebb probléma akkor, ha az ügyfél magánszemély, azonban **az üzleti** ügyfeleknek szembe kell nézniük azzal az áfateherrel, amelyet **nem vonhatnak le**, éppúgy, mintha végső felhasználók lennének.

Azért is fontos tudni, hogy melyek az adómentes ügyletek, mert az **hatással lesz az eladónál felmerülő áfa levonásának jogára**.

Néhány kivételes esetben mégis érvényesül az adólevonás joga. Ezért **különbséget kell tenni az adómentességek egyes típusai között**. Erre a témakörre vonatkozó további információért tekintse meg az „Adólevonási jog” tanfolyamot.

Ha az ügyletek adómentesek, az eladó a beszerzéskor fizetett áfát nem vonhatja le. **Bizonyos adómentes ügyletek** esetén az eladó mégis **jogosult adólevonásra**. (169. cikk).

Ezek az alábbiak:

- 1) Tagállamokon belüli ügyletek:** biztosítási és pénzügyi ügyletek, de csak bizonyos meghatározott feltételek esetén;
- 2) Közösségen belüli ügyletek:** Az Azori-szigeteket és Madeirát érintő Közösségen belüli termékértékesítés és Közösségen belüli termékszállítás;
- 3) Nemzetközi ügyletek:** termékimporthoz kapcsolódó szolgáltatásnyújtás, ha az értéket a vámértékben figyelembe vették, termékértékesítés exportra, termékexportnak minősülő ügyletek, nemzetközi szállítás, közvetítők által nyújtott szolgáltatás és nemzetközi kereskedelmi ügyletek.

A nem korlátozott terjesztésű e-oktatási tanfolyamokat az EUROPA weboldalon érheti el:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Ne feledje, ez mindössze a tanfolyam által átadni kívánt legfontosabb információk rövid és érthető összefoglalása.

Kizárólag az Európai Unió Hivatalos Lapjának kiadásaiban közzétett európai uniós jogszabályok tekintendők hiteles forrásnak. A Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget a képzéssel kapcsolatban.